

УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ В КОНТЕКСТІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННИХ РИЗИКІВ

Бесараб Д.А., заступник директора з навчальної роботи
Миколаївський фаховий коледж транспортної інфраструктури
<https://orcid.org/0000-0001-6372-3482>

Анотація: Досліджено особливості управління логістичними процесами на залізничному транспорті як стратегічного інструменту забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнних ризиків. Визначено, що пошкодження інфраструктури та блокування морських шляхів вимагають переходу від статичного планування до динамічних моделей кризового менеджменту та диверсифікації маршрутів у режимі реального часу.

Ключові слова: залізнична логістика, продовольча безпека, воєнні ризики, кризове управління, транспортна інфраструктура.

Постановка проблеми. Ефективне управління логістичними процесами на залізничному транспорті є стратегічним пріоритетом державної політики, оскільки залізниця виконує роль головного інструменту забезпечення фізичної та економічної доступності продовольства. В умовах воєнних ризиків, що супроводжуються руйнуванням транспортної інфраструктури, блокуванням альтернативних логістичних шляхів та загрозою системних збоїв у ланцюгах постачання, підтримка безперебійного руху аграрної продукції стає критично складним завданням. За таких обставин удосконалення механізмів управління залізничною логістикою виступає не лише технічною умовою функціонування галузі, а й ключовим засобом мінімізації гуманітарних загроз, стабілізації продовольчого ринку та зміцнення загальної життєстійкості суспільства.

Виклад основного матеріалу досліджень. Управління логістичними процесами на залізничному транспорті в умовах воєнних ризиків перетворилося з суто технічного завдання на критичний чинник національного виживання. В епоху глобальної нестабільності, коли традиційні морські маршрути стають вразливими або повністю заблокованими, залізниця перебирає на себе роль головної артерії, що підтримує пульс продовольчої безпеки [1]. Це вимагає від управлінців не лише високого професіоналізму, а й здатності до швидкої адаптації в умовах повної невизначеності та постійної загрози фізичного знищення інфраструктури.

Ефективність залізничної логістики в таких умовах безпосередньо залежить від гнучкості планування та оперативності прийняття рішень. Воєнні ризики, такі як пошкодження тягових підстанцій, руйнування мостів та блокування вузлових станцій, змушують відмовитися від статичних графіків на користь динамічних моделей руху [2]. Управління перетворюється на безперервний процес кризового менеджменту, де кожен маршрут оцінюється

через призму безпеки та пропускної здатності в режимі реального часу. Важливим аспектом стає диверсифікація шляхів сполучення, що дозволяє залізниці миттєво перенаправляти вантажні потоки з пошкоджених ділянок на альтернативні напрямки, зберігаючи безперервність постачання продовольства.

Цифровізація управління відіграє в цьому процесі роль інтелектуального щита. Впровадження автоматизованих систем моніторингу вантажів та інтелектуальних платформ для прогнозування ризиків дозволяє мінімізувати людський фактор та пришвидшити обробку інформації на прикордонних переходах [3]. Тому інтеграція залізничної мережі з світовими логістичними системами стає не просто стратегічною метою, а нагальною потребою для забезпечення безперервного експорту та імпорту критично важливих товарів.

Прямий взаємозв'язок між залізницею та продовольчою безпекою стає найбільш очевидним під час транспортування стратегічних запасів зерна та гуманітарної допомоги [1]. Залізничний транспорт володіє унікальною вантажопідйомністю, яка не має аналогів серед наземних видів транспорту, що дозволяє одночасно переміщувати величезні обсяги продовольства на великі відстані. У контексті воєнних ризиків це означає здатність держави оперативно реагувати на загрози голоду в прифронтових зонах та підтримувати економічну стійкість через експорт аграрної продукції.

Висновки. Таким чином, сучасне управління залізничною логістикою в умовах війни – це складний синтез інженерної думки, цифрових технологій та стратегічної витримки. Це мистецтво знаходити вихід там, де старі схеми не працюють, і забезпечувати рух попри всі перешкоди. Саме стійкість залізничної мережі стає тим фундаментом, на якому тримається продовольча безпека країни, перетворюючи кожен тону перевезеного вантажу на внесок у загальну стабільність та майбутнє відновлення держави.

Список використаних джерел

1. Корюгін, А. Стратегічне управління логістичною діяльністю під час дії військового стану. *Фінансовий простір*. 2024. № 1-2 (53). С. 66-75. DOI: [https://doi.org/10.30970/fp.1-2\(53\).2024.667475](https://doi.org/10.30970/fp.1-2(53).2024.667475).
2. Мамчин М. М., Михаць А. Р., Демко М. Я. Вплив військового стану на логістичну діяльність в Україні. *Ефективна економіка*. 2024. № 6. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.6.62>.
3. Ніценко В. С., Самойлик Ю. В., Гринько О. В. Теоретичні підходи до розвитку логістичних систем в умовах нестабільності економічного середовища. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Том 9. № 4. С. 24-29. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-4-3>.

Abstract: The peculiarities of managing logistics processes in railway transport as a strategic tool for ensuring food security in conditions of military risks have been investigated. It has been determined that damage to infrastructure and blocking of sea routes require a transition from static planning to dynamic models of crisis management and diversification of routes in real time.

Keywords: railway logistics, food security, military risks, crisis management, transport infrastructure.